

אמר הג'ימנזיסט: „גורים אינם מלאכים, אני עצמי נתקלתי בכרובוקציה אמורה“

(המשך מעמוד 25)

מיפלטתית. אני לא יכול להאמין שהתנהגות של הורים תהיה כל כך גרועה במציאות. כי האהבה של בנם אל המורה לא היתה אהבה סתמית, אלא אהבה בעלת ערך. והיא אהבה בעלת השפעה מוסרית חיובית ולא שלילית, למרות הבדלי הגילים בין המורה לתלמיד. משום כך אני יכול להבין הורים הנלחמים בבנם בזה שהם שולחים אותם לבית-משוגי עים. זה מזעזע.

חנה ניימן: נושא האהבה בין המורה לתלמיד שלה הוא תופעה נצחית. תלמידים אהבים בדרך כלל מורים טובים. ומורים טובים אוהבים תמיד את תלמידיהם. אי-אפשר לגשת למיקצוע הזה של הוראה בלי אהבה. תמיד צריכה האהבה לרחף מעל מסכת היחסים שנוקמים בין מורים לתלמידים. באנגליה, איפה שיש הפרדה בין בתי ספר לבנים ולבנות, יש אהבה חזקה מאוד בין מורים לתלמידים. מורה טובה נמצאת כמעט תמיד על סף ההתאהבות בתלמידיה. אך לא תמיד מתפתחים היחסים לאהבה אמיתית כמו שקרה כאן. כאן זה היה טבי עי. המורה לימדה אהבה. היא אהבה את כל קבוצת התלמידים שלה ולימדה אותם לאהוב. אם מתוך זה נוצרה האהבה בינה

ואם לא, אז צריך להפסיק אותה...
קריאת ביניים: זה כמו להגיד ש- אין טעם לחיות מפני שבסוף מתים...

יוסי פילד: בכל מקום שיש אהבה לא צריך לדכא אותה. לא חשוב כמה זמן תימשך אהבה זו ומה יצא בסופה. הבעיה המיוחדת באהבה הזאת, בין המורה והתלמיד, היא שכל העניין יצא מנדר אהבה — זה התפתח למאבק נגד המימסד. ברור שהתנהגות המימסד אינה אובייקטיבית. כי הורים אינם יכולים להיות אובייקטיביים לגבי מה שקורה לבנם. כל מי שמייצג ב- פרשה זו את המימסד אינו אובייקטיבי ו- לכן התנהגותו מסולה.

אלון לוריא: כל התנגדות לחוסר ה- פרט היא חסרת אחריות. ולא חשוב באיזה גיל הוא הפרט. לכן נראה לי שגם התני הגות המורה היא חסרת אחריות — שכן, באיזה מקום היא הבליה את החופש של התלמיד שלה. היא כפתה את עצמה עליו. בסרט זה נראה רומנטי, אך כעבור זמן זה היה נעלם באופן טבעי, כל האהבה הי- זאת. אני לא חושב שזאת היתה אהבה רצי- נית. התלמיד הזה נהנה מכך שהוא אוהב של המורה ושכל הכיתה מעריצה אותו בגלל

אירעו בשנים האחרונות בארץ, המזכירים את סרשת רוסייה. אני חושב שאלה הם מקרים חריגים ביותר.

אלון לוריא: לפי מה שאני רואה אצ- לי בבית-הספר באמת לא יתכן שתתחולל פרשה כזאת. בגיל צעיר, בבית-הספר ה- עממי יש יחסים קרובים בין מורים לתל- מידים. זה נחמד וזה מפתח את האישיות. כאשר קיימים יחסים כאלה עם תלמידים קצת יותר מבוגרים, בגיל בית-הספר ה- תיכון, זה יוצר בהכרח התרגשות. זה לא מוכרח להגיע להמשך רומנטי. אבל ברגע שקיימים אנשים חסרי אחריות, נוצרים מק- רים כאלה. ברור שהחברה, המדכאת כל יוצא-רדוף, תדכא גם תופעות כאלה. גם החברה הישראלית, עד כמה שתהיה ליברל- לית, ישאר בא אלמנט של שמרנות ש- יוקיע תופעות כאלה.

שרשנה שחורי: ברור שהבעיה ש- אנו דנים בה היום היא בעייה חריגה. זו אינה תופעה יום-יומית. השאלה שמעוררת הבעיה צריכה להיות: איך מתייחסת החב- רה לתופעות חריגות ואיך היא צריכה להת- ייחס אליהן? אני זוכרת שמורה להתעמלות שלי בירושלים התאהב בתלמידה שלו ו-

הצביעות כאן אינה גדולה כל כך...
מאיר מזרנו: אינני חושב שצריך לשנות את החוק. אני סבור שהחוק הוא בסדר גמור. זהו חוק טוב. אני בן של מורה ורואה מה הם החיים של מורה, ואיך מורה מתייחס לתלמידיו. מתוך נסיון אני יכול לומר שהחיים של המורה בבית-הספר שונים מאשר בבית. בבית-ספר תיכון מק- שידים על מרחק בין המורים לתלמידים ו- משום כך לא יכול לקרות דבר כזה בארץ. **דויד דגני:** אני דוחק סבור שהתגובה בישראל על פרשה זו תהיה דומה לזה שהיתה בצרפת. אני לא יודע אם יכניסו את התלמיד לבית-משוגעים, אבל השמרנות של החברה היא אותה שמרנות. התגובה של המימסד היא דומה תמיד, בכל מקום. לא שאני סבור שזה רע. תפקידו של המימסד הוא להגן על עצמו מפני שבירת החוקים והמוסכמות שלו.

יוסי פילד: לדעתי יכולה פרשה כזו להתרחש בשקט בארץ. הכל תלוי במורה. מורים אינם מלאכים. אני עצמי נתקלתי במקרה של פרובוקציה מצד מורה...
קריאת ביניים: אבל איך מתפתח בקלות...
יוסי פילד: כמו שאמרתי הכל תלוי במורה. אי אפשר להכליל את כל המורים. יש מורים שהם התיך האחד מהשני.

שרשנה שחורי: אינני מסכימה עם ה- חבר שטען שהוא בן של מורה. אי אפשר להתייחס לתלמידים רק דרך מחברת הציפי- ניס. עצם מהות ההוראה קשורה באהבה. אי אפשר לעבור עם בני-אדם בלי לאהוב אר- תם, בלי לחסס כל הזמן קומוניקציה אר- תם. ברגע שנוצר איזה מכה משותף בין המורה לתלמיד, נוצרת קירבה גדולה יותר. וכשיש קירבה רוחנית יש גירויים: הער- צה, גם אהבה. אינני מבינה למה זה רגיל שבתלעול הנוער יעריצו הבנות את המד- רים, ובבית-הספר אסור להעריץ את המורה.
קריאת ביניים: המודרך לא מקבל כסף!

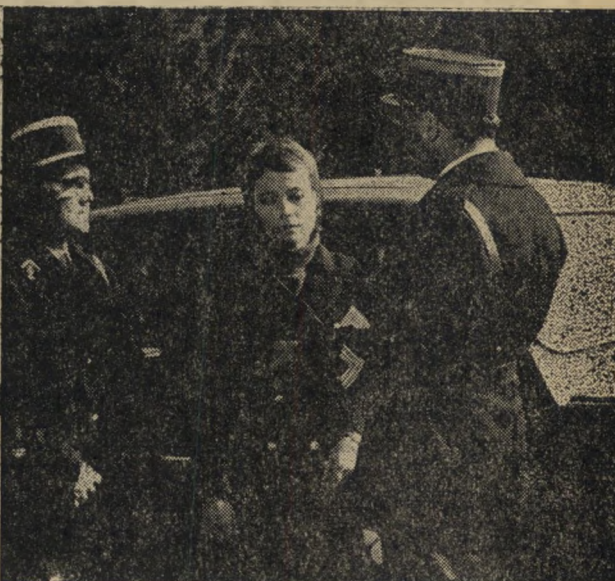
שרשנה שחורי: אבל כולנו מונומיים לחיות עם מעצורים. יש לנו ביקורת עצ- מית מורה חייב ליצור קשר עם התלמיד גם מחוץ למסגרת הכיתה, וההוראה היא גירוי סאנסטטי. כתוצאה מקרבה כזו יכולה להתפתח אהבה. אבל אם יש ביקורת עצמית לא נותנים לה להתפתח.

יכולים גם לקרות מקרים, שיווצר מכה משותף מעבר לגבולות של גיל ומעמד. אם זה טוב או רע? לא אנחנו נשפוט זאת. אלא אלה שמעורבים בה.
חנה ניימן: אני רוצה לומר בסיכום, שבהחלט ייתכן שבארץ יקרו מקרים של אהבה אמיתית בין מורה לתלמיד או בין מורה לתלמידה. מה שלא יכול לקרות בי- תבה הישראלית זה מה שקרה למורה רר- סיה ולתלמיד — זה שרופו אותם עד מות. בישראל יש לדעתי הסתייגות מליניץ. אם נודף ממשו ריח של ליניץ, כל החברה הישראלית תסתעף מזה, יותר מהמקרה ה- חריג שהוליד את הליניץ.

העולם הזה: בואו נסיים בשאלה אח- רת. כיצד הייתם מגיבים לוא הייתם ניצבים במצב דומה? נניח שאירע לכם מקרה דומה, שאם התלמידים התאהבתם באחת המורות שלכם, או אתן, המורות, התאהבתן באחד מתלמידיכן, אתם עומדים מול התנגדות ה- הורים, מול איההבנה של החברה. כיצד הייתם נוהגים? האם הייתם נכנעים ומפסי- קים את האהבה, או הייתם נלחמים על זכותכם לאהוב את מי שאתם רוצים ומתי- שאתם רוצים, למרות שיש בכך עבירה על החוק?

מאיר מזרנו: אם זה היה קורה לי כשהייתי בן 17, הייתי מחכה שנה עד ש- ימלאו לי 18, ואז לא היו יותר בעיות הייתי יוצא מתחום הקסגוריה של קסין.
אלדד צח: אני לא מאמין שדבר כזה היה יכול לקרות לי. אם היה קורה והייתי מתאהב במורה, אני לא מאמין שהוריי היו רודפים אותי על כך. אבל אם היה נוצר מצב שבו הייתי צריך להחליט אם לחת- ר על האהבה או להמשיך בה למרות התנגדות החברה, הייתי ממשיך עד הסוף.
יוסי פילד: שאלה טובה. אני חושב שהייתי נלחם. כשמדכאים אותי כשאני יודע שאני צודק — אני מתנגד.
שרשנה שחורי: הצעירים תמיד פו- רים לאלהם. זאת הסיבה שפציטיס צער- רים לצבאו!

יוסי פילד: אני חושב שההורים שלי היו מגיבים באותה צורה כמו ההורים של התלמיד בסרט, אבל אני הייתי מסתדר איתם (המשך בעמוד 28)

בחברת זונות ומעשנות-סימס ישבה גבריאל רוסייה פעמיים בבתי-כלא. בתקופת מאסרה השנייה איבדה גבריאל את אמונתה בכוחה, כאשר נכשלה בניסיון לשכנע נערה טעם בחיים ללא סימס, בחיים מלאי אהבה. מכורה לסימס כי י-

כנלא

השחקנית הצרפתית אני ג'ירארדו, המגלמת את דמותה של המורה גבריאל רוסייה בסרט למות מאהבה, נעצרת על-ידי שוטרים צרפתיים, אחרי שנסעה להתראות עם תלמידיה-אהובה הקטין, במקום לסייג אותו הוריו הזועמים.

למאסר

למרות שהיא תוהרת על זה? הייתי אומרת שאהבה מסוג כזה היא מאוד מוסרית מצד המורה.

דויד דגני: אני בכל זאת סבור שצודק קים ההורים. ברור שהאהבתו של הנוער ל- מורה לא היתה יכולה להימשך לאורך זמן. הם פחדו שהוא ייפגע ודאגו לו. אני סבור שיש צדק להתנגד לאהבה בגיל מסויים. ה- יוצג המורה הזה עלול היה להכות את ה- נער מבחינה נפשית מכה, שהיתה משפיעה עליו לאורך כל החיים.

זאב פלד: מה זה משנה מה יהיה גו- רלה של אהבה זו? הם נלחמים על העיקרון של הזכות לאהוב, נגד השקר ונגד הצורך בהסתרה!

חנה ניימן: זהו בדיוק. התלמיד וה- מורה נלחמו למען אהבתם וזה המיוחד ב- פרשה זו. אם רצו, יכלו לעשות הכל ב- סתר ואיש לא היה מגלה זאת, הבעיה של- הם היתה נפתרת. אבל הם שגאו את ה- שקר. הם לא הבינו מדוע בדרך הנוכחי צריך להסתיר דבר כמו אהבה.

חיים פלמן (בן 16 וחצי, תלמיד ה- כתה השביעית בבית-ספר „אורט סינגלובס- קי“): ראינו כי למרות שהוריו של התלמיד הם אנשים משכילים, מרצים באוניברסיטה, הרי ברגע שמשו נוגע להם הם משתמשים בביטויים כמו „היא כישפה אותו!“. צריך לבחון מדוע התנגדו ההורים ליחסים של שנים עם המורה. אני סבור כי אין סיבה הגיונית להתנגדות כזאת. לכן נראית לי התנגדות ההורים כתופעה מורוה. זה שה- חוק מתנגד ליחסים כאלה, זו סיבה יבשה וחסרת משמעות. העניין של הגיל באהבה הוא טיפשי. כל אחד מתבגר בגיל שונה.
יוסי פילד: אני נגד הגישה הזאת ש- צריך לבחון אם יש סיכוי לאהבה להימשך

נשא אותה לאשה. אף אחד לא רדף אותו ולא גינה אותו. להיטך, ספתו לו על ה- שכס שהצליח למצוא חתימה צעירה. אני מכירה הרבה מורים ופרופסורים, שהתחננו עם התלמידות שלהם. בואו נזכור רק איך סאבלו קאזאלס או סיקאסו, שנושאים להם נשים צעירות שהפרש הגלים ביניהם הוא הרבה יותר גדול מאשר בסרט.

מה שמרתיע בעיניו ספציפי זה היא ה- נקודה החינוכית. לא מוכנים לסלוח למורה, משום שהיא מורה. מצפים ממורה שתהיה דמות נערצת, דוגמא חינוכית, ולא בשר- ודם. אנשים לא רוצים להבין שמורה כמו כל אדם אחר היא בשר-ודם...

העולם הזה: את סבורה שאם מונבר בסתם אשה מבוגרת, ולא מורה, לא ודיתה התנגדות ההורים והחברה גדולה כל כך? **שרשנה שחורי:** בהחלט.

אלדד צח: אני בטוח שפרשה זאת יכולה לקרות גם בארץ. עובדה שזה קרה כבר וקיבל פירוטם בעיתונים. אם כאן זה לא נגמר כמו שם, במות והתאבדות, זה לא מפני שישראל היא פחות פוריסאנית, אלא ששם יש יותר צביעות מאשר אצלנו. בישראל זוג כזה אינו צריך להתאבד. החברה נתנה אותם, אבל לא ירדפו אותם בתירוף נפש כזה. אף אחד לא יראה בזה סטייה נוראה אלא מקרה חריג.

אני רוצה להוסיף עוד הערה בקשר לחוק. למי נשפטה המורה. זאת דוגמא טוחשית כיצד חוק אינו מצדיק את עצמו. החוק נר- אף לי לא סביר, חוק שאינו סותר בעיות אלא מחמיר אותן. ונגד חוק כזה יש להי- לחם.

חנה ניימן: בצרפת נוצל החוק בצורה סאסיטית. אינני מאמינה שבישראל היה הלחץ על בני הזוג מגיע לממדים כאלה.